

Valtiosääntöoikeus OAI00101 (4 op)

TENTTI 7.11.2014

Tentaattori: JAAKKO HUSA

Maksipistemäärä tentistä on 40 pistettä. Kirjoita vastauksesi *selkeällä käsialalla* ja vastaa vain kysytyyn. Kysymysten yhteydessä ilmoitetut maksimivastaustila on myös samalla ns. ihannevastauksen mitta.

Keskeisten käsitteiden hallinta (12 p)

Määrittele seuraavat käsitteet. Määrittely voi sisältää korkeintaan kaksi (2) riviä tekstiä, ylimenevää osaa ei lueta. Täysin oikeasta määrittelystä saa 2 pistettä, melkein oikeasta 1 pistettä. Virheellisestä tai runsaasti virheellisyyksiä sisältävästä määrittelystä tulee 0 pistettä riippumatta siitä, onko mukana myös oikeaa ainesta.

- 1) Kansalaisaloite
- 2) Perustuslaki
- 3) Valtioneuvosto
- 4) Laillisuusvalvonta
- 5) Oikeusvaltioperiaate
- 6) Perusoikeus

Oikeudenalan yleisten oppien hallinta (18 p)

Kuvaa teorian/ yleisen opin ydinsisältö. Kuvaus voi sisältää korkeintaan kuusi (6) riviä tekstiä, ylimenevää osaa ei lueta. Täysin oikeasta kuvauksesta saa 6 pistettä, kun taas väärästä tai runsaasti virheellisyyksiä sisältävästä saa 0 pistettä.

- 7) Tuomioistuinten rakenteellinen riippumattomuus
- 8) Valtiovallan kolmijako
- 9) Oppi perusoikeuksien rajoittamisesta (tavallisella lainsäädännöllä)

Valtiosääntöoikeuden soveltaminen (10 p)

10) Oikeuskansleri teki vuonna 2012 ratkaisun, jonka ydinosa on seuraava:

”Oikeuskansleri ryhtyi omasta aloitteestaan tutkimaan, toteutuuko oppilashuolto riittävästi ja yhdenvertaisesti koko maassa. Saadusta selvityksestä ilmeni yhtäpitävästi, että oppilashuollon saatavuudessa on suuria kunta- ja koulukohtaisia eroja ja että sama tilanne on jatkunut jo vuosien ajan.

Jokaisen oikeus perusopetukseen on taattu perustuslain 16 §:ssä. Niitä palveluja, joiden avulla perusoikeuksia pyritään toteuttamaan, kutsutaan peruspalveluiksi.

Peruspalvelujen tulee perustuslain 6 §:n ilmaiseman yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan olla yhtäläisesti kaikkien saatavilla.

Oikeutta perusopetuksen saamiseen toteutetaan perusopetuslailla. Opetuksen lisäksi oppilaalla on perusopetuslain 31 a §:n 1 momentin mukaan oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä oppilashuolto. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Oppilashuollon kokonaisuus muodostuu opetussuunnitelmien mukaisesta oppilashuollosta sekä terveydenhuoltolaissa tarkoitettusta kouluterveydenhuollosta sekä lastensuojelulaissa tarkoitettusta koulunkäynnin tukemisesta. Velvollisia perusopetuslaissa tarkoitettun oppilashuollon järjestämiseen ovat opetuksen järjestäjinä kunnat. Oppilashuollon toteutumista ohjaa valtio.

Saadun selvityksen perusteella oppilashuollon riittävään ja yhdenvertaiseen toteutumiseen vaikuttaa kielteisesti se, että valtio käyttää kuntia ohjatessaan pääasiallisesti informaatio-ohjausta, joka ei velvoita kuntia siten kuin lain säännökset. Muun muassa kouluterveydenhuollon lääkäreiden määrästä on vain ei-sitova suositus. Puutteellinen ja sanamuodoiltaan väljä lainsäädäntö ei muodosta perustaa tehokkaalle ja yhdenvertaisuutta edistävälle valvonnalle. Kun valtion informaatio-ohjaus ja käyttötarkoitukseen sitomaton rahoitus ei sido kuntia, yksiselitteisesti velvoittavan lainsäädännön puute mahdollistaa kuntien erilaisen panostuksen oppilashuollon resursseihin.

Oikeuskansleri totesi, että julkisen vallan on perustuslain 6 ja 22 §:n perusteella turvattava jokaiselle yhtäläinen oikeus perusopetukseen ja oppilashuoltoon. Oppilashuollon vuosikautia jatkunut epätyytyttävä tilanne on perusoikeusnäkökulmasta – erityisesti yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta – kestämaton. Saadun selvityksen perusteella vaikuttaa siltä, että oppilashuollon asianmukainen toteutuminen vaatii olemassa olevia velvoittavampia ja sisältöjä täsmällisemmin määrittäviä säännöksiä sekä tehokkaasti toimivaa valvontajärjestelmää.

Koska oppilashuollon ohjauksesta pääosin vastaava opetus- ja kulttuuriministeriö oli ilmoittanut valmistelevänsä lakia oppilashuollosta yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa, oikeuskansleri kehotti ministeriöitä ottamaan säädösvalmistelussaan huomioon, mitä oli päätöksessään lausunut kattavan ja yksiselitteisen lainsäädännön sekä tehokkaan valvonnan merkityksestä oppilashuollon riittävässä ja yhdenvertaisessa toteutumisessa.”

Selitä ja avaa ratkaisun perusoikeusulottuvuuksia siten, ettet toista sitä mitä ratkaisussa sanotaan. Tarkoituksena on selittää perusoikeusjuridiikkaa huonosti tuntevalla vanhemmalle kollegalle ratkaisun taustalla olevat perusoikeusperusteet.

Voit käyttää esseeseen korkeintaan yhden konseptin sivun (yhdelta puolelta kirjoitettuna, joka riville kirjoittaen – ylimenevää osaa ei lueta). Esse arvostellaan kokonaisuutena siten, että

arvostelussa painotetaan valtiosääntöoikeudellisen systematiikan ja perusoikeuksien yleisten oppien hallintaa.

Arvostelusta ja vinkkejä vastaamiseen

Oleellista on oikeudenalan *keskeisten käsitteiden, periaatteiden ja teorioiden hallinta*. Vältä puhekielen käyttämistä ja ilmaise asiiasi selkeästi ja äidinkielisesti oikein.

Käytä ns. normaalikäsiä eli älä ahda suttuisesti. Muista, että tentaattori ei saa selvää jos kirjoitat sotkuisesti ja epäselvästi.

Käsitteiden määrittelyssä *ole napakka* ja laadi ensin suttupaperille hahmotelma tiiviistä määrittelyistä kirjoita vasta pohdittu ja kiteytetty määritelmäsi vastauspaperille.

Teorian kuvaamisessa ole myös napakka ja *keskity asiiasältöön*. Jos sinulla on jokin perusteltu oma näkökulma tai huomio kyseisestä teoriasta/yleisestä opista, niin voit sijoittaa sen osaksi kuvausta, kunhan teet sen lyhyesti. Kysymykset mittaavat ymmärtämistä, ei niinkään ulkomuistisi tehokkuutta.

Soveltava tehtävä on luonteeltaan essee. Tämä tarkoittaa sitä, että vastauksella on alku ja loppu. Esseessä on myös kappalejako, eikä se ole hahmoton tekstimössö. Vastausta kannattaa hahmotella ensin suttupaperille ainakin rakenteen osalta. Ei siis tule suoraan suoltaa kaikkea muistamaansa vastauspaperille, vaan vastausta kannattaa ensin pohtia ja hahmotella.

Keskity vastaamaan kysymyksen kannalta *olennaisiin seikkoihin*; laajatkan tiedot kysymyksen alaan kuulumattomista seikoista eivät lisää pisteitä.

Selkeästi ymmärretty ja selkeästi ajateltu on myös selkeästi vastattu! (Ja päinvastoin.)